

Agrofagi objęte środkami fitosanitarnymi określonymi w art. 29 i 30 rozporządzenia (UE) 2016/2031

SPIS TREŚCI

A. OWADY I ROZTOCZA	2
<i>Epitrix</i> spp. – <i>E. cucumeris</i> , <i>E. papa</i> , <i>E. subcrinita</i> i <i>E. tuberis</i>	2

A. OWADY I ROZTOCZA

Agrofag	<i>Epitrix</i> spp. – <i>E. cucumeris</i> , <i>E. papa</i> , <i>E. subcrinita</i> i <i>E. tuberis</i>
Rośliny żywicielskie	agrofagi wymienione w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 grudnia 2012 r. w sprawie zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się organizmów <i>Epitrix cucumeris</i> (Harris), <i>Epitrix papa</i> sp. n., <i>Epitrix subcrinita</i> (Lec.) i <i>Epitrix tuberis</i> (Gentner) (Dz. U. z 2013 r. poz. 97, z późn. zm.), objęte są środkami fitosanitarnymi; gatunki chrząszczy <i>Epitrix cucumeris</i>, <i>E. papa</i>, <i>E. subcrinita</i> i <i>E. tuberis</i> porażają ziemniak (<i>Solanum tuberosum</i>) i inne rośliny psiankowate (<i>Solanaceae</i>): pomidor (<i>Solanum lycopersicum</i>), oberżynę (<i>S. melongena</i>), paprykę (<i>Capsicum annuum</i>), tytoń (<i>Nicotiana tabacum</i>) i psiankowate dziko rosnące; postaci dorosłe mogą żerować również na innych roślinach: kapuście (<i>Brassica oleracea</i>), ogórku (<i>Cucumis sativus</i>), buraku (<i>Beta vulgaris</i>), sałacie (<i>Lactuca sativa</i>), kukurydzy (<i>Zea mays</i>), fasoli i różnych chwastach, lecz nie ma miejsca na nich rozwoju szkodników;
Wykrycia w Polsce (często/sporadycznie/nie wykrywane)	gatunki rozwijające się na ziemniaku nie były wykrywane dotychczas na roślinach rosnących, w Polsce ani nie przechwytywane w materiale z importu; występowanie poszczególnych gatunków jest następujące: - <i>E. cucumeris</i>: Ameryka (Meksyk, USA, Ameryka Środkowa, Ekwador, Kolumbia, Peru, Wenezuela), Europa (Hiszpania i Portugalia) - <i>E. papa</i>: Europa (Hiszpania i Portugalia); - <i>E. subcrinita</i>: Ameryka (Gwatemala, Kanada, Meksyk, Peru, USA), - <i>E. tuberis</i>: Ameryka (Kanada, Ekwador, Kostaryka, USA); występujące w naszym kraju gatunki z rodzaju <i>Epitrix</i>: <i>E. atropae</i>, <i>E. intermedia</i> oraz <i>E. pubescens</i>, nie są notowane na ziemniaku;

Czy jest możliwość zdomowienia w Polsce (TAK/NIE)		TAK – ze względu na warunki klimatyczne i obecność roślin żywicielskich;
Lustracje wizualne	objawy zasiedlenia	na roślinach: wygryzanie przez dorosłe chrząszcze w liściach okrągłych wyzerki o średnicy ok. 1,0–1,5 mm, po obu stronach blaszki liściowej i na ogonku oraz uszkodzanie przez nie kwiatów; uszkodzanie korzeni przez larwy, które wygryzają w nich nierówne chodniki; uszkodzanie bulw przez larwy, które drążą korytarze pod powierzchnią ich powierzchnią (w przypadku niektórych gatunków, np. <i>E. cucumeris</i> uszkodzenia bulw notuje się stosunkowo rzadko); generalnie, larwy <i>Epitrix</i> spp. wywołują w bulwach trzy typy uszkodzeń: pęknięcia, krostowatości oraz ścieżki larw: pęknięcia są związane z wydrążeniami miększu, które wypełniają się brązową, korkowatą tkanką, przy czym larwy zazwyczaj wnikają w głąb bulwy, czasem prawie pod kątem prostym w stosunku do powierzchni, na głębokość kilku milimetrów; krostowatości mają postać wypukłości na powierzchni bulwy, w okolicy ujścia korytarzy, które korkowacieją; natomiast ścieżki larw to długie serpentynowate korytarze przebiegające tuż pod skórą, które w przypadku, kiedy powstaną na młodych bulwach, w miarę ich wzrostu znacznie się rozszerzają; z czasami dochodzi również do deformacji bulw; występowanie larw w glebie, na korzeniach oraz w bulwach; larwy są białawe z brązową głową, wydłużone, przeciętnie ok. 10 mm długości, w przekroju okrągłe; występowanie na roślinach czarnych chrząszczy długości ok. 1,5–2,0 mm, o ciele w zarysie owalnym i lekko wydłużonym, delikatnie owłosionym, dobrze skaczących; w przechowalniach, miejscach pakowania, sprzedaży i przerobu ziemniaków: występowanie bulw z uszkodzeniami wywołanymi przez larwy, larw w wygryzionych przez nie chodnikach w bulwach oraz w glebie przylegającej do bulw, a także chrząszczy na powierzchni bulw, worków, itp.;
	terminy kontroli objawów	na roślinach: w okresie maj-październik w przechowalni: cały rok;

Pobieranie prób (termin, materiał do prób)	w uprawach roślin: bulwy ziemniaka, gleba wraz z bryłą korzeniową rośliny; okazów owadów (larwy w bulwach i glebie oraz chrząszcze na roślinach) - w okresie maj-październik; w przechowalniach, miejscach pakowania i przerobu ziemniaków – bulwy ziemniaka oraz okazy owadów (larw żerujących w bulwach, znajdujących się w glebie towarzyszącej bulwom oraz chrząszczy na powierzchni bulw, worków itp.) - cały rok;
Fotografie uszkodzeń i okazów szkodników	Uszkodzenia liści ziemniaka przez chrząszcze <i>E. tuberosa</i> (po lewej) i bulw przez larwy <i>E. tuberosa</i> (po prawej); fot. Jean-François Germain, ANSES Montpellier Francja, https://gd.eppo.int/taxon/EPIXTU/photos

Epitrix tuberis (EPIXTU) - <https://gd.eppo.int>

Epitrix tuberis (EPIXTU) - <https://gd.eppo.int>

Chrzęszcz *E.tuberis* (po lewej) i larwy *E. tuberis* (po prawej); fot. Jean-François Germain, ANSES Montpellier Francja (po lewej) i Agriculture Canada, Ottawa, Kanada (po prawej)

<https://gd.eppo.int/taxon/EPIXTU/photos>

Dobre praktyki, środki i inne działania podejmowane, aby zapobiegać występowaniu i rozprzestrzenianiu się agrofaga. <i>Uwaga:</i> <i>realizacja części wskazanych działań powinna odbywać się z przestrzeganiem także innych stosownych przepisów prawnych (np. przepisów ppoż podczas spalania, czy przepisów dot. odpadów),</i> <i>w przypadku wykrycia agrofaga regulowanego przepisami w zakresie zdrowia roślin, PIORiN określa środki zwalczające i zapobiegające jego rozprzestrzenianiu się, zgodnie z przepisami</i>	1. Stosować do sadzenia sadzeniaki ziemniaka i rośliny do sadzenia z innych gatunków żywicielskich zaopatrzone w paszport roślin. 2. W przypadku sprowadzania bulw ziemniaka i roślin pozostałych gatunków żywicielskich pochodzących z Ameryki (Kanada, Meksyk, USA, Ameryka Środkowa, Ekwador, Kolumbia, Peru, Wenezuela), Hiszpanii i Portugalii i innych rejonów Polski, korzystnie jest uprawiać je w izolacji od innych roślin żywicielskich, a procesy pielęgnacyjne/uprawowe wykonywać odrębnie od pozostałych roślin (np. w ostatniej kolejności, z zastosowaniem zasad higieny). Warunki izolacji w poszczególnych miejscach produkcji powinny być dostosowane do systemów uprawy, tak aby zapobiegać ewentualnemu rozprzestrzenianiu się agrofagów. 3. Niszczyć łęty ziemniaczane i odpady po uprawie pozostałych roślin żywicielskich oraz zwalczać samosiewy ziemniaka i pozostałych roślin żywicielskich oraz chwasty przy użyciu zarejestrowanych środków ochrony roślin/środka do desykacji. 4. Oddzielnie składować ziemniaki wyprodukowane na różnych polach. 5. Zagwarantować, aby ziemniaki wprowadzone do obrotu były wolne od odpadów, a zawartość w nich gleby nie przekraczała 0,1% wagowo. 6. Przed opuszczeniem danego pola oczyścić z przylegającej gleby, na jego skraju, narzędzia, maszyny rolnicze, koła pojazdów, obuwie, itp. 7. W uprawach, punktach obrotu materiałem roślinnym itp. celowym byłoby usuwanie i niszczenie, przez spalenie, obumierających roślin ziemniaka i innych gatunków żywicielskich. Podobnie niszczyć inne odpady powstałe w trakcie prac uprawowych/pielęgnacyjnych oraz dezynfekować i czyścić sprzęt oraz narzędzia. 8. Wykorzystywać do przechowywania ziemniaków opakowania nowe lub poddane dezynfekcji. 9. Regularnie prowadzić lustrację roślin żywicielskich oraz bulw ziemniaka w uprawach, punktach obrotu materiałem roślinnym itp. na obecność objawów wywołanych przez <i>Epitrix</i> spp. i okazów szkodników. 10. W przypadku jakichkolwiek podejrzeń co do obecności agrofagów należy poinformować o tym fakcie najbliższą jednostkę organizacyjną Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN).
--	--

